

mgr Agata Schiller

WPLYWY PIKTORIALIZMU WE WSPÓŁCZESNEJ FOTOGRAFII PORTRETOWEJ. W POSZUKIWANIU WIELKIEGO PIĘKNA W CZASACH NIEZALEŻNEJ ESTETYKI

– skrócony opis dzieła

Promotor

prof. dr hab. Prot Jarnuszkiewicz

Celem mojej rozprawy doktorskiej jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie czy estetyka fotografii piktorialnej może odnaleźć się we współczesnej fotografii portretowej. Jaka dziś może być jej rola, czy ma coś do zaoferowania czy jest jedynie historycznym wybrzmieniem piękna. Czy dzisiejszy odbiorca sztuki jest zainteresowany, archaiczną wydawać by się mogło, formą. Czy treść współczesnej fotografii potrzebuje tak wysublimowanej estetyki. W centrum zainteresowań rodzi się zatem pytanie czy w dzisiejszym świecie wysoce technicznej kultury wizualnej warto się odwoływać do klasycznej estetyki i czy wyznacza ona dziś nowy kontekst.

Przedstawione przeze mnie dzieło obejmuje pracę artystyczną oraz dysertację zawierającą teoretyczną refleksję na temat owej części artystycznej.

Część artystyczna dzieła. W trakcie półtorarocznego procesu zarejestrowałam niemalże sto fotografii na wkładach polaroid 8x10" - portretów kobiet. Nad zebrany materiał pochylałam się dość długo, traktując go jak rzeźbiarz glinę, której nadaje kształt. Moim tworem ostatecznym stały się obrazy. W zamkniętej, zaprezentowanej, trzyczęściowej kompozycji znalazły się trzydzieści trzy fotografie. Pierwsza część obejmuje dwanaście oryginalnych polaroidów czyli nie poddanych żadnym zabiegom postprodukcji. W drugiej części prezentuję serię osiemnastu fotografii, które powstały jako rezultat mojej pracy z zarejestrowanym już materiałem. Znajduje w tym miejscu polaroidy, które zostały zeskanowane do cyfrowej postaci. Uzyskany w studio materiał, fizycznie skończony obraz fotograficzny poddałam współczesnemu procesowi zamiany jego materialnej, namacalnej warstwy w postać pliku cyfrowego, który to następnie stał się dla mnie polem do komunikacji współczesną formą jaką jest kadr. Trzecia i ostatnia część całości obejmuje trzy wielkoformatowe wydruki. Jest ona poniekąd kontynuacją rozpoczętej w drugiej części pracy nowej komunikacji. Otóż wybrane przeze mnie polaroidy zostały podobnie jak w drugiej części zeskanowane i wyniesione wielkością wydruku do roli obrazów. Niechybnie charakter

zarezerwowany głównie dla obrazów malarskich objawia się w tym miejscu fragmentarycznym naniesieniem farby na odbitkę. Szeroki, dynamiczny, przełamujący obszar zdjęcia gest pędzla i abstrakcyjna forma jego wprowadzenia do zastanej fotograficznej rzeczywistości oraz uproszczony wręcz jednolity kolor wywołuje uczucie odnalezienia się w zupełnie innej przestrzeni. Prace stają się emocjonalnie bliskie kierunkowi w malarstwie jakim był ekspresjonizm abstrakcyjny. Wprowadzając element malarstwa poprzez format wydruku oraz naniesioną na odbitkę farbę włączam kolejną formę komunikacji. Struktura prezentowanej kompozycji ma na celu wydobycie korespondowania ze sobą tych fotografii.

Dysertacja. Pisemna część dzieła stanowi interpretacyjny suplement dzieła artystycznego. Obejmuje zarówno wprowadzenie teoretyczne do rozważanej estetyki w porównaniu jej do kondycji współczesnej fotografii portretowej, jak i szczegółowy opis metodologii przeprowadzanych badań oraz ich ocenę i wnioski. We wnioskach z badań wybrzmiewa mój punkt widzenia, w którym zadaniem portretu jako dzieła sztuki nie jest zimna rejestracja czy dokumentacja, a opowiedzenie historii człowieka, przedstawienie jego portretu wewnętrznego, który często staje się badaniem tożsamości społeczeństwa danej epoki. Aby dzieło było kompletne i wpisało się w szeregi sztuki, w moim odczuciu musi również nosić znamiona indywidualnego stylu twórcy, czyli to co Piktorialiści uznawali za „odcisk artysty na dziele”. Ponadto jestem głęboko przekonana, iż prawidłowy rozwój człowieka jako jednostki, ale też i w wymiarze społecznym, wymaga obcowania z wyższym pięknem. W obrazowaniu świata pewne jest tylko jedno – zmiana. Zamiana jest bowiem nieodzowną częścią życia. Kiedyś fotografia była medium dostępnym tylko „dla wtajemniczonych”, dziś jej popularyzacja sprawdziła ją do poziomu powszechności. W moim odczuciu estetyka Piktorialistów ma więc dziś więcej do zaoferowania niż kiedykolwiek indziej. Ma możliwość uratować kondycję nie tylko współczesnego portretu ale i fotografii jako medium w najważniejszych jej aspektach: umocnieniu pozycji fotografii jako dzieła sztuki z jego „aurą dzieła” poprzez indywidualny wpływ twórcy na każdą odbitkę, jak również umocnieniu pozycji samego twórcy poprzez pracę w procesie wymagającym swego rodzaju poświęcenia. Jeżeli zmiana jest jedyną stałą rzeczą, to niech zmienia się w oparciu o zdobyte w historii sztuki doświadczenie.

